

žalované. Odvolací soud posoudil věc správně po stránce právní jen potud, pokud spatřuje v tomto jednání Jana J-a darování na případ smrti podle první věty § 956 obč. zák., neboť nejsou tu předpoklady druhé věty tohoto ustanovení zákona a ke splnění darování mělo dojíti teprve po smrti dárce. Darování takové však platí jako odkaz jen tehdy, šetřeno-li předepsaných náležitostí (§§ 577 až 601 obč. zák.). Jak nižší soudy zjistily, nebyla zachována forma předepsaná pro poslední pořízení (odkaz), darování není tedy platné a žalovaná je povinna vrátiti předmět darování na případ smrti — vkladní knížku — do pozůstalosti. Odvolací soud nemůže souhlasiti s názorem soudu odvolacího, že v souzeném případě nelze žalovanou nutiti k vrácení vkladní knížky do pozůstalosti proto, že, an zůstavitel za svého života neodvolal odkaz a žalovaná měla v době jeho smrti vkladní knížku podle jeho vůle v držení jako schovatelka, byl odkaz již předem splněn a splnění odkazu, neplatného jen pro nedostatek formy, nemohl zůstavitel a důsledně nemůže ani dědic podle §§ 547, 1432 obč. zák. požadovati zpět. Má sice toto odůvodnění odvolacího rozsudku pro sebe částečně nauku (srovnej Ehrenzweig: Familien und Erbrecht 1924, str. 532), ale přece nelze s ním souhlasiti. Především není zcela správný názor, že v takovém případě zůstavitelovým úmrtím přechází věc, kterou dosud odkazovník měl v držení jako schovatel, do jeho držení jako plnění odkazu. Plnění závazku ze smlouvy jest právě tak smlouvou, jako uzavření smlouvy a vyžaduje proto volnost, vážnost a srozumitelnost jednání ve smyslu § 869 obč. zák. (Sedláček, obligační právo I. 1924 str. 253 a násl.). Tyto náležitosti však chybějí právě v okamžiku úmrtí zůstavitele, kterýžto okamžik má podle onoho názoru býti okamžikem plnění. Nelze také nepřihlížeti k tomu, že podle § 961 obč. zák. jest schovatel povinen vrátiti věc ukladateli po skončeném uschování a že podle § 319 obč. zák. není schovatel oprávněn sám o své újmě si změnití právní důvod držby. Nelze dále ponechati bez povšimnutí důsledky, které by onen právní názor měl v zápětí, neboť by pak z důvodu § 1432 obč. zák. ani zůstavitel sám nemohl kdykoliv požadovati předmět darování (odkazu) zpět, čímž by bylo umožněno obcházení předpisů o odvolatelnosti posledních pořízení. Konečně sluší připomenouti, že ustanovení o formách posledních pořízení jest vykládati přísně, neboť předepsaná forma jest zárukou skutečného projevu zůstavitelovy vůle, kterou jinak lze těžko po jeho smrti zjišťovati.

Čís. 11436.

Ustanovení § 409 c. ř. s. nelze použiti na soukromoprávní nároky v trestních rozsudcích.

(Rozh. ze dne 3. března 1932, R II 430/31.)

Soud první stolice povolil na základě trestního rozsudku exekuci k vydobytí útrat 88 Kč a lékařských výloh 195 Kč. V rekursu uplatňovali dlužníci, že soud povolil exekuci, ač ještě neuplynula čtrnácti-

denní lhůta ku plnění. Rekursní soud ohledně útrat 88 Kč napadené usnesené potvrdil, ohledně nároku na zaplacení 195 Kč exekuční návrh zamítl a uvedl v tomto směru v důvodech: Literatura (Neumann c. s. ř.) zastává názor, že pro nárok, o nějž tu jde, platí pariční lhůta podle § 409 c. ř. s. Také podle »Fragebeantwortung zur Z. P. O.« býv. ministerstva spravedlnosti jest tento názor odůvodněn, a rekursní soud nemá příčiny, by se od tohoto právního stanoviska odchyloval; při rozhodnutí o soukromoprávním nároku vykonává trestní soud vlastně funkci civilního soudu a proto jest použití ustanovení § 409 c. s. ř. pro splnění takového nároku opodstatněno. Ježto v souzeném případě tato lhůta dne 16. listopadu ještě neuplynula, bylo povolení exekuce v tom ohledu podle § 7 ex. ř. předčasné.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Jde o povolení exekuce na základě § 1 čís. 8 ex. ř. k vydobytí soukromoprávních nároků přiřknutých vymáhajícímu věřiteli trestním rozsudkem. Bývalý nejvyšší soudní dvůr ve Vídni vyslovil ve »Fragebeantwortung« mínění, že ustanovení § 409 c. ř. s. jest použití i na soukromoprávní nároky v trestních rozsudcích. Toto mínění nelze ze zákona odůvodniti. Trestní řád (§ 369) neustanovuje pro to lhůtu, ani nepředpisuje, že ji má soud ustanoviti. § 397 tr. ř. předpisuje, že každý trestní rozsudek se má bez odkladu vykonati, jakmile jest jisto, že výkonu není na odpor žádná překážka a zvláště ne opravný prostředek včas a osobou k tomu oprávněnou podaný, jemuž zákon propůjčuje odkladný účinek. Neustanovuje výjimku ani pro soukromoprávní nároky (§ 373 tr. ř.). § 54, druhý odstavec ex. ř. předpisuje, že, opírá-li se návrh o některý z titulů § 1 čís. 8, 10 až 12 a 14, neb o usnesení trestního soudu, musí vymáhající věřitel předložiti potvrzení úřadu, jenž nález nebo nařízení vydal, že rozhodnutí nebo nařízení není podrobeno opravnému prostředku, který vykonatelnost zastavuje. Obdobné použití § 409 c. ř. s. není na místě proto, že tento předpis platí jen pro rozsudky podle civilního řádu soudního, a proto, že předpis § 54, druhý odstavec ex. ř. o potvrzení právní moci by neměl smyslu, kdyby se exekuční soud musel případu k případu přesvědčovati, zda rozhodnutí trestního soudu podléhá opravnému prostředku, bránícímu vykonatelnosti (rep. nál. čís. 180, Now. n. ř. čís. 777). Arciť, kdyby trestní soud ustanovil ve smyslu onoho posudku nejvyššího soudu ve svém rozhodnutí lhůtu k plnění podle obdoby § 409 c. ř. s., nemohla by býti exekuce povolena před jejím uplynutím, neboť by tomu bránil předpis § 7 ex. ř. Než v tomto případě ji trestní soud neustanovil a, jak bylo uvedeno, trestní řád ji nestanoví. Proto spadá doba plnění v jedno s pravoplatností rozsudku. Právní moc rozsudku nastala v tomto případě jeho prohlášením proto, že se strany vzdaly opravných prostředků. Přisouzená náhrada škody byla hned splatná a proto povolil první soud podle § 7 ex. ř. právem exekuci na návrh podaný pátý den po vyhlášení trestního rozsudku.